16 ביולי 2026

לכבוד
המשנה לנשיא בית המשפט העליון של ישראל,
השופט נעם סולברג
יו"ר ועדת הבחירות המרכזית
VadatB@knesset.gov.il

שלום רב,

הנדון: בקשה דחופה להבטחת הימנעות משינויים בהסדרי התעופה העלולים לפגוע במימוש זכות הבחירה של אזרחים ישראלים השוהים בחו"ל

1. הרינו לפנות אליך מטעם מכון זולת לשוויון וזכויות אדם בעקבות מידע מדאיג שפורסם על ידי העיתונאי יוסי ורטר ב"הארץ", בדבר אפשרות כי גורמים במשרד התחבורה ובגופים הכפופים לו בוחנים דרכים לצמצם את היקף טיסות השכר לישראל בימים הסמוכים ליום הבחירות לכנסת ה־26, אשר קבוע ליום 27.10.26.[1]

2. אלפי אזרחים ישראלים השוהים בחו"ל כבר רכשו כרטיסי טיסה או מתכננים להגיע לישראל בסמוך ליום הבחירות על מנת לממש את זכותם לבחור. בפרסום דווח כי גורמים בצמרת משרד התחבורה דנים, גם אם בשלב זה באופן בלתי רשמי וללא תוכנית פעולה מגובשת, באפשרויות לצמצם את כניסתן של טיסות שכר לישראל. בין האמצעים האפשריים שהוזכרו מצויים הגבלת מספר ה"סלוטים", חלונות הזמן המוקצים למטוסים לצורך נחיתה והמראה, וכן קביעת סדרי עדיפויות בהקצאת מקומות חניה בנתב"ג, באופן שעלול להציב את טיסות השכר בתחתית סדר העדיפויות.

3. המידע האמור מחייב כמובן בדיקה ואימות, ואולם, **עצם האפשרות כי סמכויות של משרד התחבורה בתחום התעופה ישמשו, במישרין או בעקיפין, כדי להקשות על הגעתם לישראל של אזרחים המבקשים להצביע מחייבת התערבות מונעת, ברורה ומיידית.**

4. סעיף 4 לחוק־יסוד: הכנסת קובע כי הכנסת תיבחר בבחירות כלליות, ארציות, ישירות, שוות, חשאיות ויחסיות. עקרון השוויון בבחירות אינו מתמצה בשוויון הפורמלי בין קולות הבוחרים, אלא מחייב גם כי רשויות השלטון יימנעו מהפעלת סמכויותיהן באופן המכביד, במישרין או בעקיפין, על יכולתם של אזרחים לממש את זכות הבחירה.

[1] יוסי ורטר, מקור: בכירים במשרד התחבורה דנים באפשרויות לצמצם הגעת ישראלים מחו"ל לבחירות, **הארץ** (15.7.2026).

5. אזרחים ישראלים השוהים בחו"ל אינם רשאים, ככלל, להצביע בנציגויות ישראל, ועל כן מימוש זכותם מותנה בהגעתם הפיזית לישראל. בנסיבות אלה, החלטה שלטונית המצמצמת, ללא הצדקה מקצועית חיונית ומבוססת, את היקף הטיסות לישראל בימים הסמוכים לבחירות עלולה לפגוע פגיעה ממשית בזכות לבחור ובעקרון השוויון בבחירות. חומרת הפגיעה גוברת ככל שמדובר בהחלטה העשויה להשפיע על אלפים ואף על עשרות אלפי בעלי זכות בחירה.

6. תשומת לב מיוחדת לכך שבתקופת בחירות, כל החלטה שלטונית, גם אם מוצגת כהחלטה מקצועית, מחייבת את בחינת תכליתה, עיתויה, התשתית העובדתית שביסודה והשפעתה המעשית. בעניינו, שינוי בהקצאת סלוטים, במדיניות החניה, בסדרי העדיפויות בין חברות תעופה, באישורי טיסות או כל שינוי אחר בהסדרי תעופה, הנעשה בסמיכות לבחירות ושיש בו כדי לפגוע בטיסות המביאות מצביעים לישראל, עלול לעורר חשש ממשי כי הופעלו שיקולים זרים וכי ההחלטה לוקה בשרירות, בהפליה, בחוסר סבירות ובפגיעה בלתי מידתית בזכות לבחור.

7. כמו כן, בתקופת בחירות חלה על הממשלה ועל רשויותיה חובת איפוק וריסון מוגברת בהפעלת סמכויותיהן. אף שהפעילות השלטונית השוטפת אינה נפסקת, מעמדה כממשלה יוצאת מחייב אותה להימנע, ככל האפשר, מקבלת החלטות משמעותיות שאינן מתחייבות מצורך ציבורי חיוני או דחוף, ובפרט מהחלטות העלולות לכבול את ידי הממשלה הבאה או להשפיע על ההליך האלקטורלי. לפיכך, כל שינוי מהותי במדיניות הקיימת בתקופה זו מחייב הצדקה מקצועית מבוססת, בחינה קפדנית של נחיצותו ומידתיותו וליווי משפטי מתאים.

8. נוכח האמור, נבקש כי תפעל, בתיאום עם היועצת המשפטית לממשלה והגורמים המוסמכים, להבהיר למשרד התחבורה, לרשות שדות התעופה, לרשות התעופה האזרחית ולכל גורם ממשלתי רלוונטי כי:

8.1 עד לאחר הבחירות לא ייעשה שינוי במדיניות הקיימת הנוגעת להקצאת סלוטים, אישור טיסות שכר, הקצאת חניות בנתב"ג, קביעת סדרי עדיפויות בין חברות תעופה או כל הסדר אחר העשוי להשפיע על היקף הטיסות לישראל בימים הסמוכים לבחירות.

8.2 חריגה מן המדיניות הקיימת תתאפשר רק בנסיבות מקצועיות, בטיחותיות או ביטחוניות חריגות, קונקרטיות והכרחיות, שלא ניתן לתת להן מענה באמצעי שפגיעתו בזכות הבחירה פחותה.

8.3 כל שינוי כאמור יהיה מבוסס על תשתית עובדתית מלאה, יינתן בהחלטה כתובה ומנומקת, וייבחן ויאושר מראש בידי היועצת המשפטית לממשלה או מי שהוסמך לכך מטעמה.

8.4 הגורמים הרלוונטיים יתעדו וישמרו את כל הדיונים, ההתכתבויות, ההנחיות והחלטות המדיניות הנוגעים להיקף הטיסות ולחלוקת משאבי נתב"ג בתקופה שלפני הבחירות.

8.5 ועדת הבחירות המרכזית והיועצת המשפטית לממשלה יקבלו דיווח מיידי על כל כוונה לבצע שינוי מהותי בהסדרים האמורים ועל השפעתו הצפויה על הגעת נוסעים לישראל.

9. כן נבקש כי תיערך בדיקה מיידית של המידע שפורסם, ובכלל זה אם התקיימו במשרד התחבורה, ברשות שדות התעופה או ברשות התעופה האזרחית דיונים הנוגעים לצמצום טיסות שכר או להגבלת הגעתם של אזרחים ישראלים לקראת הבחירות, מי השתתף בדיונים אלה, ומה היו השיקולים שהועלו במסגרתם.

10. נודה להתייחסותך הדחופה ולפרסום ההנחיות שיינתנו בעניין.

בכבוד רב,

טל הלל, עו"ד	עינת עובדיה
מקדמת מדיניות, מכון זולת	מנכ"לית, מכון זולת

עותק: עו"ד גלי בהרב-מיארה, היועצת המשפטית לממשלה, במייל lishkat-yoetz@justice.gov.il